

173

Polski”, jak nazwali to działania medioznawcy (Załubski Jan, Media bez tajemnic, Poznań 2002). Teraz, gdy polski podmiot chce odkupić niechciane przez nikogo innego gazety i portale, realizację tej transakcji utrudnia polski sąd, wydając postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z uwagi na powyższe, Centrum Monitoringu Wolności Prasy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich objęło niniejszą sprawę monitoringiem, ponieważ w naszej ocenie decyzja sądu konsumenckiego narusza polski ład medialny, który oparty jest na zasadzie wolnej prasy, co oznacza że rynek prasy drukowanej w Polsce, tak jak i w innych państwach europejskich, rozwija się w absolutnie swobodny sposób, bez ingerencji instytucji państwowych. Przez lata tą zasadą wolnego i nieskrepowanego rynku mediów drukowanych tłumaczono brak jakiegokolwiek reakcji publicznych podmiotów na przejmowanie polskiego rynku prasy drukowanej przez podmioty zagraniczne.

CMWP SDP stoi na stanowisku, że odwołanie Rzecznika Praw Obywatelskich od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pozbawione jest jakichkolwiek argumentów skutkujących możliwością jego uwzględnienia. Nadto interesy polskiego rynku medialnego oraz lokalnych i regionalnych gazet wskazują na konieczność możliwie najszybszego ukończenia postępowania sądowego.

DYREKTOR
Centrum Monitoringu Wolności Prasy
Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich

dr Jolanta Hajdasz

172

ustawy o RPO, który pozwala pełnić obowiązki Rzecznikowi Praw Obywatelskich po upływie kadencji do czasu objęcia stanowiska przez następcę jest niezgodny z konstytucją. Trybunał wydał swoje orzeczenie 15 kwietnia 2021 roku, ale jednocześnie zdecydował, że wejdzie ono w życie po trzech miesiącach od opublikowania w Dzienniku Ustaw. Nadmienić należy, że zgodnie z art. 209 ust. 1 Konstytucji RP kadencja Rzecznika Praw Obywatelskich wynosi 5 lat. Kadencja Adama Bodnara jako Rzecznika Praw Obywatelskich zakończyła się zatem 9 września 2020 roku.

CMWP SDP przypomina, iż Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich wielokrotnie wskazywało niebezpieczeństwa związane z nadmierną obecnością kapitału zagranicznego na polskim rynku medialnym, w tym praktycznie monopolistyczną wydawnictwa Verlagsgruppe Passau. W stanowisku przyjętym już podczas Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów SDP w kwietniu 2015 r. dziennikarze stwierdzili, iż media regionalne po 26 latach od czasu transformacji ustrojowej znalazły się w bardzo trudnej, a pod niektórymi względami wręcz katastrofalnej sytuacji. Świadczyła o tym systematycznie malejąca liczba tytułów, zmniejszająca się liczba ich odbiorców oraz coraz bardziej marginalne znaczenie tych mediów w publicznym życiu polskich regionów i województw. SDP zaapelowało wówczas o przywrócenie mediom regionalnym ich właściwej pozycji w lokalnych społecznościach, przeciwdziałanie monopolizacji mediów regionalnych oraz o wspieranie podmiotów polskich działających na rynku mediów regionalnych i lokalnych. W ocenie SDP zakup firmy Polska Press przez PKN Orlen jest szansą na poprawę tej sytuacji. Stanowisko to Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich podtrzymało w uchwale Zarządu Głównego SDP z 9. grudnia 2020 r.

W ocenie CMWP SDP niezrozumiała i nieuzasadniona jest ingerencja sądu w działania niezależnych podmiotów gospodarczych jakimi są uczestnicy przedmiotowej transakcji. Niemiecki właściciel, posiadający prawo do większości polskich gazet regionalnych i związanych z nimi portali internetowych wyraża chęć sprzedać ich w sytuacji, gdy żadna inna firma poza PKN Orlenem nie jest zainteresowana taką transakcją. Sąd rozpoznając odwołanie Rzecznika Praw Obywatelskich winien mieć na uwadze powyższe oraz działać w interesie krajowego rynku medialnego, którego kondycja jest obecnie już i tak bardzo słaba. Z pewnością nowy właściciel, jakim jest PKN Orlen, to dla tych tytułów prasowych szansa na poprawę sytuacji. Postanowienie z dnia 8 kwietnia 2021 roku i strategia rozumowania Sądu zaprezentowana w uzasadnieniu tego postanowienia uzasadnia przypuszczenia, że przedmiotowe postępowanie sądowe oraz jego kierunek z pewnością nie stwarzają dogodnych warunków dla rozwoju polskiej prasy, a wręcz przeciwnie.

Zasadnicza decyzja, która ostatecznie przesądziła o monopolizacji rynku prasy regionalnej miała miejsce w listopadzie 2013 roku. To wówczas Grupa Polskاپresse, poprzednik obecnej spółki Polska Press, sfinalizowała zakup Mediów Regionalnych od brytyjskiego funduszu Mecom. Stało się to możliwe dzięki trudnej do akceptacji zgodzie ówczesnego Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wówczas nie pomogły protesty środowiska dziennikarskiego ani wskazywanie na zagrożenia związane z tą umową. Uznano że to zwyczajna transakcja biznesowa, a żaden podmiot nie może ingerować w działania wolnego rynku. Niemieckie wydawnictwo dokończyło więc wówczas „prasowy rozbiór